

*Рябчук А.В., Юхименко С.М., студенти магістратури
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського*
*Цвілик С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського*
м. Вінниця
e-mail: ktoebgd@gmail.com

СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

***Анотація.** В статті розглядаються окремі аспекти соціальної ролі графічного дизайну. Встановлено, що головна ідея графічного дизайну – поєднати естетичні принципи і функціональні завдання в одному виконанні гармонізується з основним завданням дизайнерів – гармонійно поєднати зміст і форму рекламного продукту, знайти оптимальний варіант оформлення сторінок веб-ресурсу для ефективного виконання, поставленого перед ним завдання.*

***Ключові слова:** графічний дизайн, веб-дизайн, візуалізація, проектування, комунікації.*

***Abstract.** The article discusses some aspects of the social role of graphic design. It is established that the main idea of graphic design - to combine aesthetic principles and functional tasks in one performance is harmonized with the main task of designers - to harmoniously combine the content and form of advertising product, to find the optimal version of the design of web pages for the effective performance of the task set before him.*

***Keywords:** graphic design, web design, visualization, designing, communication.*

Постановка наукової проблеми. У зв'язку з різноманітністю напрямів дизайну не є можливим створення єдиної науки, яка б вивчала дизайн в цілому. Як наслідок, важко створити інститут дизайну загалом та міцні зв'язки між дизайнерами різних напрямів. Ситуація складається так, що напрями дизайну Розвиваються відокремлено (наприклад, не співпадають предмети вивчення графічного та ландшафтного дизайну). Високий рівень досягнень зумовлює високий рівень очікування через мистецьку складову дизайну. Мистецтво, на відміну від дизайну, розвивається тривалий час. Студії дизайну, в свою чергу, мають за мету створення обох складових дизайну, як мистецької, так і проектувальної. Сучасні веб-студії виробляють подвійний продукт - дизайн як мета досягнення (результат), та дизайн як інструмент створення (проектування).

Короткий аналіз досліджень проблеми. Словосполучення «графічний дизайн» донедавна використовувалося по відношенню до друкарської продукції. Воно означало структурування й організацію друкарського тексту і

зображень з метою інформування та розваги читачів. Для цього використовувалися різні графічні способи: лінії й штрихування, вензелі й різні прикрашені шрифти. Найпершою з відомих нам надрукованих книг є буддистська священна книга. Книга надрукована на тканині за допомогою розпилених дерев'яних блоків у 868 р. за часів правління китайської династії Тан (618-906 рр.). На початку XI ст. за допомогою друкувальних пристроїв створювалися довгі свитки й книги, що робило їх доступними у час династії Сун (960-1279 рр.). Справжній початок ери друкарства пов'язаний з винаходом друкарського верстата в середині 1440-х рр. Йоганном Гутенбергом.

В сучасній графіці використовуються принципи: ліній і штрихів - векторна графіка, кольорових плям - растрова графіка. Набір шрифтів великий і можливості кольорових рішень необмежені. Для виконання застосовуються цифрові технології. Це полегшує процес, а вихідний продукт стає якіснішим. Фірми розробляють дизайн оригінал-макетів: флаєри, рекламний матеріал, візитки, плакати, дизайн конвертів, дизайн банерів, пропонують послуги дизайну обкладинок на CD-диски, розробку макетів зображень, що наносяться на диски.

Історія розвитку графічного дизайну, як науки розпочинається з далекого 1930 р., коли в Америці було засновано Першу Школу Графічного Дизайну. Можливість втілити сміливі рекламні проекти за допомогою необхідних графічних елементів, дозволили закріпити всесвітньовідомі бренди організацій, які й сьогодні залишаються на піку популярності. Саме від вдало розробленого фірмового стилю та гармонійного поєднання кольорів залежить кінцевий результат поточної діяльності всього підприємства. Зарубіжні фахівці приділяють особливу увагу розробленню графічного дизайну для корпоративних веб-сайтів. Вдале поєднання візуалізованих рекламних носіїв та максимально адаптована кольорова гама, виступає гарантом збільшення показників продажів та загальної економічної ефективності підприємства.

Нині існує достатня кількість літератури, в якій розкриваються основні поняття дизайну, описується його історія, специфіка і основні методи проектно-художньої діяльності, її роль у сучасній художній культурі в цілому. Існуючі публікації досліджують лише окремі аспекти графічного дизайну, багато із них носять часто навчально-методичний або, навпаки, популярний характер і не завжди використовуються в наукових цілях.

Зазначимо світові школи графічного дизайну, а саме: російський конструктивізм (1920-ті рр.), американська рекламна графіка (1930-1950-ті рр.), швейцарська школа графіки (1950-1970-ті рр.), [польська школа плакату](#) (1950-1970-ті рр.), японська школа плакату (1960-1980-ті рр.). До провідних національних шкіл графічного дизайну відносяться англійська, голландська, французька, німецька, фінська. Всесвітня організація з графічного дизайну - ICOGRADA, Міжнародна рада асоціацій з графічного дизайну. Представлено в ICOGRADA Академію графічного дизайну, Британську вищу школу дизайну, Вищу академічну школу графічного дизайну.

Мета й завдання статті. Дослідження певних аспектів та соціальної ролі графічного дизайну як складової художньо-графічної культури та визначення головних ідей графічного дизайну щодо поєднання естетичних принципів і функціональних завдань в одному виконанні.

Виклад основного матеріалу. Дизайн (англ. design) - задум, план, ціль, намір, творчий задум, проект і креслення, розрахунок, конструкція, ескіз, малюнок, узор, композиція, мистецтво композиції, витвір мистецтва. Дизайн - це творчий метод, процес і результат художньо-технічного проектування промислових виробів, їх комплексів і систем, орієнтований на досягнення найбільш повної відповідності створюваних об'єктів і середовища загалом і потреб людини, як утилітарних так і естетичних. Дизайн - специфічний ряд проектної діяльності, що об'єднує художньо-предметне мистецтво і науково обґрунтовану інженерну практику в сфері індустріального виробництва.

Метою дизайну може виступати вирішення проблем проектування від найменшого елемента конструкції до глобальних і навіть утопічних ідей. У зв'язку із різким зростанням населення планети, ще однією метою дизайну стає соціальна привабливість. Дизайн стає інструментом комунікації між людиною та об'єктом дизайну. Мета дизайну має значущість для дизайнерів, як керівників проектування. Основними завданнями дизайну є: ергономіка - легкість у використанні об'єкту; інтерфейс користувача - психологічні особливості оператора, працюючого з об'єктом; останні тенденції - застосування нових технологій дизайну для спрощення його завдань.

Об'єкт дизайну - річ, що модифікується завдяки дизайну у напрямі вирішення проблем проектування або соціальної привабливості. Так, під час автотюнінгу об'єктом дизайну є авто, яке може видозмінюватися як у бік кращих технічних характеристик, так і у бік більш сучасного вигляду.

Появі результату розробки дизайну передують певні визначені кроки. Загалом, дизайн, як процес проектування залежить від таких чинників як ергономічність, вартість, економічність. Окремі етапи проектування можуть бути вилучені з процесу виробництва, наприклад, для зниження вартості. Етапи розробки поділяють на групи до виробничого й виробничого циклу.

<p>Довиробничий цикл:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Бриф - визначення цілей дизайну. ☐ Аналітика - аналіз визначених цілей. ☐ Дослідження - вивчення схожих дизайн рішень. ☐ Специфікація - опис необхідних затрат задля реалізації дизайн рішення. ☐ Дизайн рішення - концептуалізація та технічний опис (технічне завдання) для реалізації визначеного дизайн рішення. ☐ Презентація - презентація дизайну. 	<p>Виробничий цикл:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Розробка - введення дизайн рішення. ☐ Тестування - тестування дизайн рішення. <p>Післявиробничий цикл (для майбутніх розробок):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Виконання. ☐ Оцінка.
---	--

Графічний дизайн - це створення візуально-інформативної комунікації між графічним об'єктом і аудиторією. Основним завданням графічного дизайну є залучення уваги, візуальне виокремлення інформації або товару із загального

поток. Більше 80% інформації людина сприймає очима, при цьому ніколи не відчуває її недостачі, тому не має гострого бажання одержувати рекламні повідомлення. Вихід один - якісний, яскравий, неординарний дизайн, що змусить зупинитися, прочитати від палітурки до палітурки, запам'ятати певний логотип, компанію або купити певний продукт. Базовим поняттям є товарний знак - оригінальна графічна форма, що слугує ідентифікацією компанії, товарів та послуг. Словесна частина товарного знаку називається логотипом. Не вдаючись у тонкощі термінології, іноді називають товарний знак - логотипом або простіше - лого. Сьогодні неможливо уявити собі компанію, працюючу без логотипу. Вдалих логотип здатен сильно допомагати фірмі в її бізнесі, поганий - у практично не заважає. У портфоліо є багато прикладів успішних логотипів, розроблених у студіях.

Шість ознак логотипу, яких варто дотримуватись у розробці:

□ **Унікальність.** Дизайн-ідея може й не бути єдиною й унікальною в усьому світі. Власний логотип має вигідно відрізнитися від логотипів конкурентів по бізнесу й компаній працюючих у цій самій сфері.

□ **Практичність.** Власний логотип може бути надрукований маленьким розміром на чорно-білому принтері, при цьому виглядати не гірше кольорового варіанту. Може пристойно виглядати у піксельному поданні на моніторі. Якщо є потреба, логотип може бути інвертований без шкоди сприйняттю.

□ **Доступність графіки.** Візуальна частина має бути зрозумілою, незалежно від вербальної й інтелектуальної інтерпретації. Легко зрозуміти - легко запам'ятати.

□ **Простота форми.** Містить тільки одну графічну ідею, один прийом, один графічний трюк. Таким чином, якщо є символ, що супроводжує назва, вона має бути якомога простіше й без надмірностей. (Чим оригінальніша назва компанії, тим більше простою може бути графіка).

□ **Одне повідомлення.** За змістовим навантаженням, гарний дизайн передає не більш однієї характеристики, наприклад: стабільність, швидкість або динамічність. Тим самим підтримуючи тільки один аспект позиціонування.

□ **Відповідність.** Зміст логотипу має відповідати очікуванням самої компанії. Його інформаційне навантаження не суперечить діям і політиці компанії.

Корпоративний стиль - це система графічних форм, кольорів, шрифтів та образів, що використовується для візуальної ідентифікації й створення іміджу компанії. Корпоративний стиль створює впізнаний образ, завдяки якому люди відрізняють компанію від іншої, є важливим елементом бренду й іміджу компанії. Графічний комплекс корпоративного стилю розробляється на основі логотипу. Комплекс може складатися з множини елементів-носіїв стилю, від візитки до фасаду офісу, від сайту до гудзиків на сорочках. Мінімальним необхідним пакетом можна вважати дизайн корпоративної документації, максимального пакету просто не існує. Після завершення розробки фірмового стилю, складаються правила й посібники з його використання в різних життєвих ситуаціях - брендбук.

Усі проекти мають починатися з гарної ідеї та високоякісного дизайну на моніторі або папері. Незважаючи на постійно зростаючу роль електронних медіа, друкована продукція завжди залишатиметься у попиті. Для компанії

важливим є пам'ятний та ефектний дизайн друкованої продукції: від візитки до плакату, від обкладинки до корпоративної брошури. Ілюстрація - потужний і часто незамінний інструмент створення візуальних образів. Іноді ілюстрація є найефективнішим рішенням для завдань [оформлення сайтів](#), друкованих робіт і мультимедійних проєктів. Створюючи професійні художні й технічні ілюстрації, дизайнери працюють у різних стилях, чітко відрізняючи творчість від роботи над комерційним проєктом.

Нами вивчено досвід роботи рекламної компанії «ExLibris» (м. Львів) у наданні послуг графічного дизайну, зокрема: виготовлення широкого асортименту сувенірної продукції від економ-класу до VIP-сувенірів, логотипу компанії, вивісок тощо. При цьому використовуються такі сучасні технології друку: тапмодрук (друк на пластику, дереві, металі, склі, кераміці), шовкотрафарет (трафаретний друк, сито друк – друк на текстилі, поліетилені, папері, кераміці), деколь (повно колірний друк на кераміці, склі), гравіювання на металі, акрилі, дереві, вишивка логотипу на текстилі.

Основними видами графічного дизайну є: бренд-дизайн: [розробка логотипу, знаку, створення brand-book, дизайн упаковки продукції, дизайн та оформлення точок продаж, дизайн рекламних матеріалів бренду](#); архітектурне проектування та 3D: [архітектурне проектування, ландшафтне проектування, проектування виставкових стендів, дизайн інтер'єру, дизайн екстер'єру, 3D-дизайн та моделювання](#); дизайн поліграфії: [дизайн малої поліграфії \(візитка, листівка, плакат\), дизайн брендової поліграфії \(бланки, папки, каталоги\), дизайн багатосторінкової та ексклюзивної друкарської продукції](#); рекламний та креативний дизайн: [дизайн вивісок, банерів, стендів, дизайн сіті-лайтів, білл-бордів](#).

Коригування графіки – це робота над вдосконаленням графічних елементів веб-дизайну. Наприклад, [Dpmedia](#) пропонує не лише допомогу, що полягає у виправленні недоліків дизайну, зміні логотипів, але й у створенні/заміні кнопок, анімацій, внесення поправок до меню, систем навігації тощо. Від кількості і яскравості графіки на сайті залежить рівень його запам'ятовуваності користувачами та виникнення гарних асоціацій у свідомості користувачів.

	
<p>Розробка сайту для НК "Vintage"</p>	<p>Створення фірмового стилю</p>
	

<p>Виготовлення зовнішньої реклами</p> 	<p>Цифровий друк на самоклеїці</p>
<p>Виготовлення світлової вивіски для віконного салону "Валест"</p>	<p>Ростові фігури для корпоративу</p>
	
<p>Дизайн та друк постера</p>	<p>Розробка інтернет-магазину</p>
	
<p>Розробка бренд-буку</p>	<p>Оформлення фасаду</p>

Рис. 1. Послуги дизайну.

Висновки. Графічний дизайн – це сучасне мистецтво створення графічних об'єктів (в тому числі – веб-сайтів) через застосування різноманітних типів графіки, створення візуально-інформативної комунікації між графічним об'єктом та аудиторією. Первинним завданням графічного дизайну є привертання уваги, візуальне виокремлення інформації, продукції або компанії із загального потоку. Веб студії пропонують широкий вибір професійних послуг з графічного дизайну. Якщо зазначити, що графічний дизайн - це один з рушіїв рекламної кампанії, то варто виділити кілька основних напрямів: графічний дизайн офісної продукції (дизайн візиток, бланків, конвертів, заставок на робочий стіл тощо); графічний дизайн рекламної продукції (дизайн реклами в ЗМІ, дизайн зовнішньої реклами. Сучасний графічний дизайн має такі форми: веб-дизайн, дизайн логотипів, фірмовий стиль, дизайн календарів, дизайн флаєрів, дизайн постерів, дизайн візиток, дизайн реклами.

Список використаних джерел:

1. Гладун О. До проблеми візуальної мови графічного дизайну України / О. Гладун // Вісник Харківської державної академії дизайну та мистецтва. – №5. – 2009. – С. 42–46.
2. Розенсон І. Основи теорії дизайну/ І. Розенсон. - СПб.: Питер, 2006. - 224 с.
3. Сбітнева Н.Ф. Графічний дизайн: до історії становлення / Н.Ф.Сбітнева // Вісник Харківської державної академії дизайну та мистецтва. – № 2. – 2008. – С. 96–105.
4. Туемлоу Е. Графічний дизайн. Фірмовий стиль, новітні технології та креативні ідеї / Е. Туемлоу. - М.: АСТ, 2007. - 256 с.
5. Хмельовський О.М. Графічний дизайн: навч. посібник / О.М.Хмельовський. – Луцьк: Терен, 2008. – 160 с.